

107159

Ut av Folkeforbundet.

Ellers ingen absoluttnøitralitet.

Det vakte almindelig tilslutning i vårt land da de såkalte Oslostater besluttet å «si sig løs» fra sine sanksjonsforpliktelser i Folkeforbundet og innta en fullstendig nøitral holdning. Og for tiden tør det være den gjengse opfatning overalt i landet, at denne sak er bragt i havn. Våre ansvarlige menn som vet hvad det foregår i Genf, har sagt minst mulig om beslutningens skjebne. De har nok gitt uttrykk for, at det nordiske tiltak vakte liten begeistring — men det er ikke sagt, at forsøket på å komme fri er strandet.

Dette er et folkebedrag. Sannheten er kort og godt, at beslutningen om Nordens nøitralitet er avvist i Genf. Vi sitter idag like så fast i paktens bestemmelsér som vi gjorde før, og der blir vi sittende så lenge vi er med i Folkeforbundet, hvor vårt land i sin tid gikk inn uten forbehold.

Saken er, at enhver forandring i forbundspakten må være enstemmig i rådet og ha flertall i delegertforsamlingen. Og forandringen trer først i kraft, når den er ratifisert av de stater, hvis representanter utgjør rådet og av et flertall sta-

ter, hvis representanter utgjør forsamlingen, skr. Nationen.

Den nordiske nøitralitetsbeslutning har ikke bestått en eneste av disse prøver. Det vil si, forslaget er strandet allerede i rådet, hvor det har været gjenstand for den skarpeste kritikk. Bl a. av representantene for Russland, Ny Zeeland, Spania og Kina. Og når det i et telegram til norske aviser heter at «England godkjenner Oslostatenes nøitralitetserklæring», er dette det motsatte av sannheten. Det faktiske forhold er at forsøket på å få anerkjent den nye situasjon er mislykket, og videre forsøk på å komme løs av kontrakten vil utvilsomt føre til fornyet fiasko.

Juridisk er der ingen forandring skjedd med paktens og vårt forhold til den. Det vil bl. a. si, at f. eks. Russland under en krigssituasjon kan kreve rett til gjennommarsj i vårt land, og det kan kreve basis for krigsskib og flyvemaskiner — ja, det kan til og med gå innenfor territorialgrensen og knipe fiendtlige skib.

Slik sitter vi i det. Ethvert håp om å gjenerhverve vår nøitralitetsrett innenfor Folkeforbundet kan vi la fare. Vil vi nøitralitet, må vi melde oss ut.

Det tar to år å komme fri, og derfor må denne handling bli en av de første Stortinget samler sig om, når det tør sammen.